GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 13 november 2023
ZAAKNUMMER 1371410
BEHANDELD DOOR Renee Bollebakker
TELEFOON 14035
UW KENMERK
BIJLAGEN 1
BETREFT Definitieve vaststelling gebundelde uitkering 2023 (BUIG)

Geachte raadsleden,

Met deze brief informeren wij u over de hoogte van de Definitieve gebundelde uitkering (BUIG) voor 2023. Deze is lager vastgesteld ten opzichte van het Voorlopig BUIG budget.

Definitie BUIG
Het Rijk stelt jaarlijks in september voor elke gemeente de *Definitieve* gebundelde uitkering (BUIG) voor het betreffende kalenderjaar vast en de *Voorlopige* voor het daaropvolgende kalenderjaar. Deze specifieke uitkering is bestemd voor het bekostigen van de uitkeringen voor levensonderhoud (Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) en voor de inzet van loonkostensubsidie.
De BUIG is de gebundelde uitkering als bedoeld in art. 69 van de Participatiewet (Pw). De BUIG was de naam van de wet die in 2009 ingevoerd werd en regelde dat verschillende geldstromen (toen nog de WWB, IOAW, IOAZ en de WWIK) werden gebundeld tot één geldstroom, vastgelegd in artikel 69 van de WWB, thans de Participatiewet. De BUIG is het landelijk budget dat jaarlijks door het Rijk wordt vastgesteld en volgens een vaste verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. Gemeenten mogen een overschot vrij besteden, maar moeten een tekort in beginsel ook zelf opvangen. Dit geeft gemeenten een prikkel om zoveel mogelijk mensen uit een uitkering te houden en aan het werk te helpen en houden. Gemeenten met grote tekorten kunnen een beroep doen op gedeeltelijke compensatie: de vangnetuitkering.

Hilversum heeft in 2017 onderzoek laten doen naar de oorzaken van het te kort op de BUIG. De opbouw van bijstandsbestand en de omgevingsfactoren zijn in Hilversum anders dan het landelijk gemiddelde dat het Rijk hanteert voor de berekening van het budget. Daardoor is de gemeente Hilversum een zogenaamde nadeelgemeente.

Hilversumse situatie
Het definitief BUIG budget wijkt al enige jaren af van het voorlopig BUIG budget. Het (voorlopig) budget dat een jaar eerder wordt vastgesteld is gebaseerd op economische ontwikkelingen op landelijk niveau, landelijke realisaties uit het voorgaande jaar, rijksbeleid en loon- en prijsbijstelling.
Hierdoor wordt dit aan het eind van het uitvoeringsjaar bijgesteld en is het voor de gemeente Hilversum vooraf lastig te voorspellen.

In de onderstaande tabel is weergegeven hoe de afgelopen jaren, het voorlopige Buigbudget en het definitieve Buigbudget zich tot elkaar verhouden. In bijlage 1 is dit ook uitgewerkt in een grafiek.

Jaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Voorlopig BUIG budget	27.610.000	29.650.000	30.190.000	32.310.000	32.180.000	32.580.000
Definitief BUIG budget	29.030.000	28.940.000	31.310.000	31.720.000	29.780.000	31.980.000
Saldo	1.420.000	-710.000	1.120.000	-590.000	-2.400.000	-600.000

Het definitief BUIG budget is de afgelopen jaren regelmatig naar beneden bijgesteld. Dat komt onder andere door landelijke factoren die nauwelijks beïnvloedbaar zijn maar die wel gevolgen hebben voor de hoogte van het buigbudget dat Hilversum ontvangt.
De verdeelsleutel van het Buigbudget is onder andere gebaseerd op het aantal mensen dat landelijk een uitkering ontvangt. Door de krappe arbeidsmarkt is dat aantal landelijk afgenomen. Daarom ontvangt Hilversum een lager Buigbudget. Op regionaal niveau is die ontwikkeling er in mindere mate. Ook in Hilversum is het aantal bijstandsgerechtigden afgenomen omdat er hard wordt gewerkt aan uitstroom, maar de uitstroom gaat niet gelijk op met de landelijke trend. Dat komt onder andere door mismatch binnen de arbeidsmarkt Gooi en Vechtstreek. Daar is vooral vraag naar hoger opgeleid personeel, terwijl het aanbod vanuit de bijstand vooral bestaat uit praktijk geschoolde mensen.

Andere lokale oorzaken zijn:
- De kosten per uitkering zijn gestegen. Zie in de bijlage onder figuur 3.
- De instroom van statushouders is toegenomen. In 2022 waren 1 op de 5 bijstandsgerechtigden een statushouder, in 2023 is dit 1 op de 4. Deze doelgroep is moeilijker aan het werk te krijgen, doordat zij scholings- en inburgeringsverplichtingen hebben.
- Vraag en aanbod op de arbeidsmarktregio Gooi en Vechtstreek sluiten niet goed op elkaar aan. In onze regio is veel vraag naar hoger opgeleiden e/o beroepen in de dienstverlening, terwijl het aanbod zich voornamelijk richt op praktijkgerichte werkzaamheden.
- Het versterken van de arbeidsmarktpositie van de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt kost tijd, ook op de huidige krappe arbeidsmarkt.

Gemeenten die een tekort op de BUIG hebben kunnen, onder voorwaarden, in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. Het tekort in Hilversum is 10% van het BUIG budget, daarom verwachten wij een beroep te kunnen doen op de vangnetuitkering voor een bedrag van € 400.000. Deze aanvraag zal aan de gemeenteraad worden voorgelegd in juni 2024.

Voor 2023 verwachten we een nadeel op de begroting van € 1.6 miljoen. Met de eindejaarsrapportage zal worden voorgesteld de begroting (programma 3, taakveld 6.3) hierop aan te passen. In de huidige begroting 2023 wordt uitgegaan van een nadelig saldo van € 1.140.000, op basis van het definitieve BUIG budget en actuele prognoses wordt verwacht dat we uitkomen op een nadelig saldo van € 3.1 miljoen. Bovendien verwachten wij aanspraak te kunnen maken op de vangnetuitkering van € 400.000, dit resulteert derhalve in een nadeel van € 1.6 miljoen.
In de onderstaande tabel is weergegeven hoe de afgelopen jaren, de realisatie en de begroting zich tot elkaar verhouden.

Omschrijving	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Gerealiseerde lasten	31.978.000	32.280.000	32.830.000	33.560.000	32.530.000	35.620.000
Overige inkomsten	-515.000	-1.030.000	-960.000	-760.000	-190.000	-500.000
Buigbudget	-29.030.000	-28.940.000	-31.310.000	-31.720.000	-29.780.000	-31.980.000
Saldo	**2.433.000**	**2.310.000**	**560.000**	**1.080.000**	**2.560.000**	**3.140.000**
Begroting	2.125.000	2.275.000	1.125.000	1.050.000	1.625.000	1.140.000
Vangnetuitkering	**-490.000**					**-400.000**
Saldo t.o.v. begroting	-182.000	35.000	-565.000	30.000	935.000	1.600.000

Vervolgaanpak
Het college neemt dit tekort zeer serieus en gaat op korte termijn een actieplan ontwikkelen waarin concrete actiepunten worden uitgewerkt om toekomstige tekorten op de BUIG te voorkomen dan wel zo klein mogelijk te houden. Het ontwikkelen van de basisbaan en het intensiveren van nazorg na het vinden van betaalde arbeid, zoals opgenomen in het coalitieakkoord, worden ook onderdeel van het actieplan, net als extra inzet op statushouders en op parttimewerk- en ondernemerschap. Het college verwacht het actieplan aan u te kunnen voorleggen in het eerste kwartaal van 2024.

Wij hopen u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

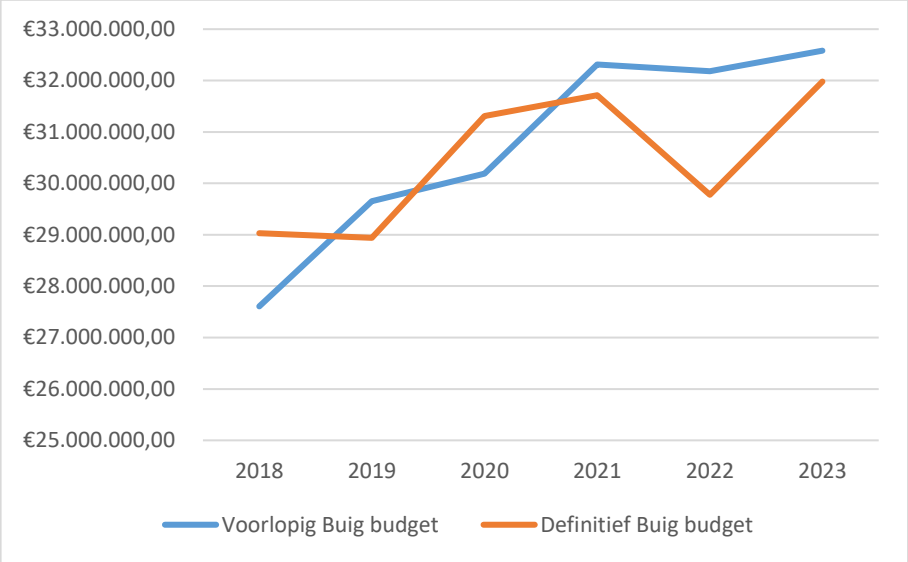
Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
De gemeentesecretaris, de burgemeester,

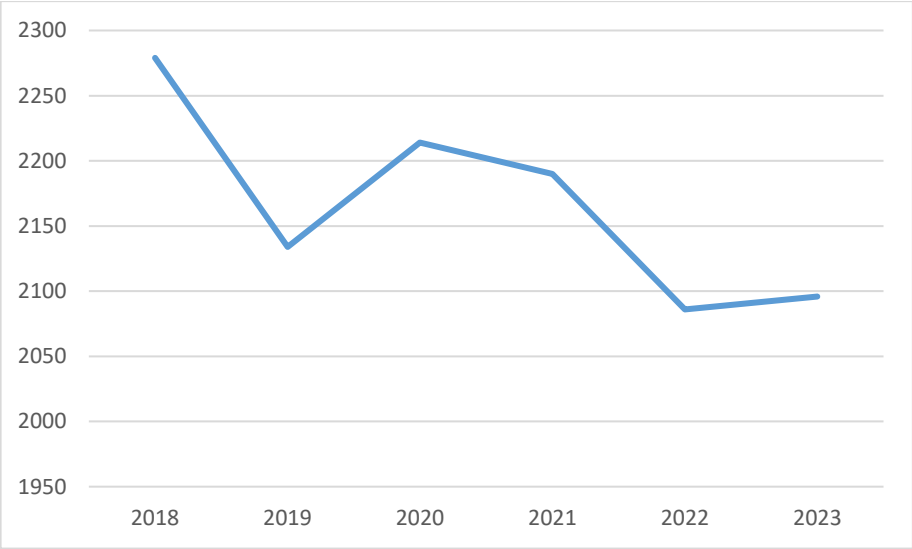
mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage

Figuur 1. Verloop definitief BUIG budget ten opzichte van het voorlopig Buig budget afgelopen 5 jaar

Figuur 2 Verloop volume BUIG (PW/IOAW/IOAZ/Bbz) afgelopen 5 jaar in Hilversum

Figuur 3. Ontwikkeling van de uitkeringsprijs in Hilversum de afgelopen 5 jaar

